

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articole și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Războiul.

S'a coborât urgia războiului peste noi. Mai grozav decât ne-o puteam imagina. Zeci de milioane din floarea neamurilor trec prin foc și sabie pe câmpurile de războiu, iar acasă jale în suflute și ruină materială peste cari plutește fantoma boalelor ce au să viie din atmosfera infectată de cadavre omenești. Este cel mai mare războiu din câte au avut lumea de când e lume.

Bătrânul nostru Domnitor a apelat la popoarele sale și aceste au alergat sub drapel. Deodată au amuțit disarmonia luptelor de existență spre a da loc avântului de luptă pentru patrie și tron. Din avântul acesta poporul românesc și-a luat partea leului. În avântul acesta a virtuților sale militare e și o notă particulară a lui: demonstrarea că consideră acest pământ de al său pe care vrea să trăiască și să moară pentru el.

În calvarul ce-l urcă este însoțit de rugăciunile bisericii sale strămoșești, care ca o mamă bună se roagă pentru fiii ei. Ia, care l'a învățat să fie credincios pământului strămoșesc și să creadă în dreptatea dumnezeiască mai presus decât în dreptatea omenească, este izvorul apei vii a luptei lui eroice.

Incredințați în îngrijirea dumnezeiască de fiii noștri și de biruința lor să ne deschidem inima celor întristați de acasă și să le tindem mână de ajutor în năcazurile lor. Acum este vremea carității creștinești. Precum deviza celor duși în războiu este: unul pentru toți și toți pentru unul, așa să fie și a celor rămași acasă: unul pentru toți și toți pentru unul să sărim și să-i ajutăm.

Poporul românesc a dat preotului său cel mai scump nume ce-l are, numele de părinte în care este sintetizată legătura sufletească dintre păstor și păstorit. Să se arate acum vrednic de acest nume, să fie părintele poporului său. Adu-ne-și familia mare a parohiei sale în jurul său și o organizeze în o societate de caritate, după percepțiile poruncilor bisericesti, ca pe cel gol să-l îmbraci și pe cel flămând să-l sature. Și conlucrătorul preotului în agrul culturai noastre naționale, învățătorul, care prin graiul său deș-

teptător și-a înscris în istoria culturai românești numele de dascăl al neamului românesc, să fie și el adevărat dascăl al neamului românesc vrednic de înaintașii săi, cheme la deșteptare pe cei căzuți cu inima. Amuțească ori ce divergență ce a despărțit om de om, frate de frate, preot de învățător și preot de preot, căci vremea este a aduce jertfă obștească pentru neam. Cu toropeala aceasta nu se va sfârși lumea, de aceea trebuie să ne strângem tot mai mult deolaltă prin legătura dragostei împrumutate ca ce pierdem în număr să fie înlocuit prin legături strânse într'un corp și suflet care are să renască pentru destinele viitorului.

Sunt prejudiții în popor, că războiul nimeceste toate instituțiile publice, răpește avutul omului, siguranța e numai aurul și argintul ascuns, de aici apoi asaltează băncile, matca de care vor avea mai ales lipsă după războiu, ca să-și poată continua lucrările agronomice și întreprinderile comerciale și industriale, își risipească ce au ca să-și ascundă banul nu ști pentru cine și câte toate la ce-i împinge spaima în lipsă de vederea clară a situației unui războiu. Panica această este ca un războiu intern care distruge temelia economică a viitorului. Preoțimea și învățătorimea să lupte îndeosebi contra acestor prejudiții, contra acestei panici distrugătoare. Să lumineze poporul, că războaiele de astăzi nu sunt războaie de exterminare a populației și a avutului, ci stau sub scutul legilor umanitare garantate de dreptul gintilor. Să iee de exemplu aceea ce se petrece acum în străinătatea cultă unde se petrece războiul, bunăoară chiar acum aduc zările vestea, că în locul cel mai espus, în Metz, se sporesc enorm depunerile la bănci, căci sunt prejudiții moștenite de pe vremile războaielor de exterminare a popoarelor de pe vremuri, toți cei ce au bani gata nu mai speculează cu ei, fiind speciile riscate în timp de războiu, nici nu-i ascund fiind riscați să dea oameni răi de ei, ci îi depun pe la bănci unde sunt în siguranță sub zăvoarele băncilor la cari nu pot străbate nici oamenii răi, nici dușmanul. Dacă nu ne vom păzi instituțiile și întreprinderile economice atunci ne vom alege cu mai mare pagubă economică decât fac milioanele ce va costă războiul.

Să mulțumim lui Dumnezeu că ne-a ferit de a fi câmpul de războiu la noi și să ne punem la lucru. Lucrul va redă populației calmitatea atât de necesară în sfășiarea lui sufletească de oroarea războiului și lucrul va asigura secerișul viitorului, ca să nu ne ajungă foametea după războiu, căci foametea e și mai mare dușman decât pușca, ia ucide și copilul dela sânul mamei.

Intăriți sufletește cu credința în Dumnezeu că ne va hărăzi o soartă mai bună, să conlucrăm și noi prin îngrijirea vetrelor noastre.

Mântuiește Doamne poporul tău și binecuvântă moștenirea ta.

Oameni și lucrări din Beiușul românesc.

I. Preoții și activitatea lor.

de: Senin.

(Urmare)

Ambiția ortodocșilor din Beiuș de a avea mai mulți preoți, se stârnește la 1822. Nu pentru că n'ar fi fost iubitori de pompă, ca antecesorii lor, ci pentru că în mulți a slăbit credința și iubirea față de biserică. Vântul de a îmbrășișă o nouă religie, a suflat isbit în sânul bisericii ortodoxe, rupând o însemnată parte din sufletele ei, și trecându-i la *ceialaltă* religie a Românilor.

Preotul Mihail Popoviciu, bătrân, și istovit de puteri, nu năi avea energia tineretelor și frânele n-aii lui Christos tremurau în mâinile lui. Un om bătrân, gârbovit, chiar după o luptă și activitate glorioasă, nu poate împiedeca curente de răsvrătire și de nemulțumire. Turma credincioasă de mai nainte, care-l înconjoară cu adevărată iubire, îl părăsește și se mută în altă parte, deoparte deci bătrânețele, de altă parte durerea pentru turma decimată, îi stârnește viața de adevărat apostol.

Cu împușinarea numărului creștinilor, biserică încă sărăcește. Nare de unde acoperi nici micile datorii de zi. Așa apoi e constrânsă să-și aște voare de câștig în amanetarea obiectelor mai prețioase din biserică. Vin și anii de foamete, cari de asemenea contribuiesc în mod fatal la slăbirea bisericii.

La 1822 amanetează 4 feșnice de argint și 2 potire aurite. În anii precedenți încă au mai fost amanetate alte obiecte prețioase pentru suma de 40 fl.

În așa stare găsește parohia la sfârșitul anului 1822 noul preot, *nobilul Paul Papp*, care vine aici din Diosig, orașel în Nordul Bihorului. La început toată energia lui n'a fost suficientă pentru crearea unor stări mai normale în parohie.

Procesele pentru anumite lăsăminte încă slăbesc biserică. În deosebi lăsămîntul lui Iosiv Hadgi e împreunat cu multe spese, Hadgi lăsase

adecă pe seama bisericii din toată averea sa partea ce îi cômpele fiului său, Iosif, și jumătate din partea ce cade pe fiica sa Eva, precum 3450 fl. prețul viei, bani dați în grija lui Mihail Papp. Testamentul a fost atacat, dar câștigat din partea bisericii ai cărei reprezentanți și concrede să-l esecute conform dorinții testatorului pe următorii:

Gheorghe Papp, curator, Manasie Netye, Petru Ciora, Mihail Papp, Iosif Papp, Alexandru Dima, Urs Morar, Ștefan Costa, Gavriil Cosma, Toma Cohan, Flore Mihuța, Gheorghe Sodan, Vanc Hora, Cula Morjan, Crăciun Faur, Urs Horge, Ioan Dringo, Ioan Zigre, Teodor Boldica.

Conducătorii bisericii sunt necesitați să vîndă în licitație o parte din averea parohiei. Via din »Cermaia« care este hotarnică, cu a lui Demetriu Papp, și Teodor Costa, e cumpărată de Mihail Haica, pentru suma de 215 fl.

*

Preotul Paul Papp, îndată după sosire, se pune în fruntea comitetului parohiei, din sânul căruia până acum lipsea preoțimea, și peste doi ani mâna lui energică lasă urme îmbucurătoare în mersul parohiei. Socotile se încheie iarăși cu câștig mulțumitor. Parohia se întărește, turma slăbită se reculege. El deși era și protopopul Mesiadului nicăiri în actele parohiei sale nu se iscălește decât de parohul locului, asupra căruia face visitație canonică, Teodor Balint, protopopul Misieșului.

Sub Paul Papp, sa întâmplat prima oră că președintele Consistorului din Oradea-mare, Atanasie Boșco, vizitează parohia din Beiuș.

Devenind Beiușul un centru cultural prin întemeierea gimnaziului, neapărat între cele două biserici se născu un nou imbold de rivalitate. Fiecare caută să se întărească să se impună, Paul Papp, ca preot a și fost la locul lui și se bucura de mare trecere nu numai la poporenii ei și la străini. Chivernisindule averea bisericii sub îngrijirea lui, în mod rațional, ea sporește și parohia se întărește.

Daniile curg de nou. Celor ce nu le dă mâna să facă câte-o danie mai însemnată, nu le lipsește însă dragostea. În zile de Dumineci și sărbători grăbesc cu modestul lor obol la biserică, și suma ce se aduna acum cu tasul era suficientă pentru acoperirea salariului preotului. Dar și din cumpărarea luminilor incurse la an o sumă însemnată.

Binefăcătorii parohiei se ivesc deci de nou! Un descendent a renumitului Gheorghe Drolla, Demetriu Drolla, pune la dispoziție suma de 408 fl. cu îndatorirea să se întrebuinteze pentru acoperirea bisericii cu șindrilă.

Un clopot e turnat cu suma de 424 fl.

Mihaiu Mihața testează 100 fl. Din averea Evei Bocse biserica are un câștig de 710 fl. Alexandru Aron, dăruiește 83 fl. Soția lui Urs Horge lasă două vieți pe seama bisericii, din care una sa vândut cu 350 fl. iar cealaltă cu 125 fl. Și așa, cu încetul, la 1837 parohia, pe lângă biserică, școală, mai fu în stare să-și cumpere și casă parohială proprie, cu suma de 1300 cor.

După capitalul bisericii dat pe obligații, debitorii plăteau nu numai interesele legale, ci din propriu indemn mai făceau suprasolviri. Așa îndată după cumpărarea casei parohiale, când sa plătit prima rată din interese, debitorii mai contribuiesc încă cu 360 fl. pe seama bisericii.

Peste tot parohienii emulau în săvârșirea faptelor creștinești și umanitare.

Unde preotul este un neobositor propropădutor al perceptelor dumnezeiești, nu întârzie nici roadele binefăcătoare.

Prin o conlucrare armonică dintre conducători și popor, iată cât de ușor se ridică la stare de înflorire o instituțiune și o parohie!

Paul Papp, se stânga la 1843, după ce conduse parohia cu multă înțelepciune 21 de ani.

Din familia lui își trage obârșia avocatul de mai târziu, Paul Papp, un puternic stâlp al bisericii ortodoxe din Beiuș și al cărui fiu dr. Ioan Papp, adv. în Brad și azi poartă un deosebit interes parohiei, plătind anual, pentru acoperirea cheltuielilor ei, o taxă însemnată. Iar de câte ori îi permit împrejurările nu întrelasă ocaziunea, a cerceta vatra strămoșească și biserica din deal.

(Va urma).

Cătră femeile române din comitatul Aradului.

Vitejii au plecat la război să apere tronul, patria și neamul nostru. Familiile multora din ei au fost în chipul acesta lipsite de brațele hrănitore și în scurt timp se vor vedea la marginea celei mai grozave mizerii. Și compătimirea pentru cei ce suferă cine ar simți-o mai curând și mai puternic, decât femeia română cu sufletul ei înduioșat și plin de iubire creștinească? Simțim adevărul acesta și știm că sunt de prisos cuvintele multe spre a Vă înduplecă la ceea ce cerem. Săriți, femei române din comitatul Aradului, în ajutorul celor lipsiți. Am adresat în acest scop liste de colecte tuturor damelor române din comitatul Aradului și așteptăm jertfa tuturor pentru cei ce se jertfesc pe sine pentru fericirea noastră a tuturor. Cercetați, femei române din comitatul Aradului, familiile celor duși la război și dați-le tot ajutorul vostru și toată mângăierea. Ștergeți lacrimile celor ce plâng, îmbrăcați pe cei goi, dați mâncare celor ce suferă foame, iară dela aceea, cărora mila

lui Dumnezeu le-a dat prisos, cereți o mică părți-cică a prisosului lor și o trimiteți cassierei reu-niunei femeilor române din Arad și provincie doamnei Aurelia Dr. Petran (strada Lázár Vilmos 4), ca să putem sprijini și de aici pe aceea, la cari n'ar fi putut ajunge mila voastră.

Arad, 25 Iulie (7 August).

In numele comitetului Reuniunii femeilor ro-mâne din Arad și provincie.

Sofia Beleş,
prezidentă.

Anunț școlar.

la școala civilă de fete gr. or. rom. din Arad.

În clasa I a școlii civile de fete se primesc elevele:

a) cari arată prin extras din matricula botezaților că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani și

b) dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale, primare).

În celelalte clase ale școlii civile de fete se primesc elevele cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare la școale de categoria școlii civile.

Fără un astfel de atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V și VI dela școala elementară poporală, se pot primi eleve în clasa II—III. școlii civile, co-respunzător vârstei, elevei, numai pe baza unui examen de primire, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii, în sensul ordinațiunii ministrului regesc-ungar de culte și instrucție publică, dto 11 August 1887, Nr. 29.000. Examenul de primire este împreună cu o taxă de 20 cor.

În cursul complementar (supletor), se primesc elevele cari au absolvat patru clase civile (secundare). Ca eleve private se primesc și elevele cari nu au absolvat 4 cl. și au trecut de 15 ani.

Elevele, cari se înmatriculează întâi dată la școala noastră, au să producă extras din matricula botezaților, atestat școlar și certificat de revaccinare.

Înscrierile pentru anul școlar 1914/15 se pot face din 1—3 Septembrie (19—21 August st. v.)

Examenele de corigență se țin în 2 Septembrie 1914 st. n. la 8 ore a. m. cu elevele cari s'au anunțat la direcțiune.

În 4 Septembrie 1914 st. n. la 8 ore a. m. se țin examenele de primire, iar în 5 Septembrie se vor începe prelegerile regulate.

Elevele vor plăti următoarele taxe.

	interne	externe
Taxă de înscriere (odată pentru totdeauna)	6	6
Didactru	50	80
Biblioteca	2	2
Anuar	2	2
Medicină	10	—
Elevele cari vor să învețe muzică plătesc 10 cor. lunar; la an	(100)	—
Taxa de întreținere în internat	500	—

Didactrul și taxa de întreținere în internat se pot plăti și în patru rate: 1 sept. 1 nov. 1 febr. și 1 april.

Pentru spesele particulare ale elevelor, (cărți, material de scris, lucru de mână, desemn, îmbrăcăminte etc. părinții vor lăsa o sumă oarecare de bani, despre care se va da seamă lunar.

Taxa de întreținere în internat se solvește la Cassa Ven. Consistor diecezan gr.-or. român din Arad, iar celelalte se plătesc la direcțiunea școlii. *Toate taxele se plătesc anticipativ.*

Elevii interne, cari ar absentă din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absentarea mai lungă ori mai scurtă, — vor avea să plătească întreaga taxa de întreținere, dar numai în cazul când eleva respectivă, pe lângă toate că va fi absentat, ar putea fi admisă după lege la examen public ori privat.

Elevii, cari ar intra mai târziu în internat vor avea să plătească întreaga taxa care cade pe cvartul în care vor fi primite în internat.

Fiecare elev intern are să aducă cu sine: un covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 plapumă cu 2 cearșafuri, 2 cearșafuri pentru pat și 2 cuverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, toate cu monograme proprii, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură și linguriță, 2 pahare (1 pentru beut, iar altul pentru dinți), 4 cârpe pentru șters laborul; perie de cap, de dinți, de haine și ghete; peapăn și foarfeci, haină de port și 1 palton (haină de iarnă), o jachetă de primăvară, 2 părechi de ghete și 1 ploier.

În cursul anului elevii interne vor primi o haină uniformă, o bluză albă, 2 șorțuri în formă de haină, o pălărie de vară, și alta de iarnă. Toate acestea împreună nu vor costa mai mult decât 50 cor. și elevii nu vor avea lipsă de alte haine.

Fiind numărul elevilor interne limitat, e bine ca elevii să se anunțe din vreme (Iulie, August).

Direcțiunea școlii.

Nr. 3457/1914.

Concurs.

Prin această se publică concurs cu termen de 20 de zile pentru deplinirea locurilor disponibile de beneficiu în alumneul diecezan din Arad pentru anul 1914/15.

Pentru orientarea reflectanților se observează, că locuri de beneficiu de tot gratuite, de astădată, nu sunt.

Sunt numai locuri pentru jumătate beneficiu; prin urmare cei ce vor să fie primiți în cursul preparandial cu întreținere în alumneu, pe lângă beneficiul, ce eventual li-s'ar vota, vor trebui să plătească dela sine jumătate din taxa de întreținere, stabilită cu 350 cor. anual.

La beneficiul de jumătate pot reflecta toți tinerii români gr.-orientali, născuți pe teritoriul diecezei Aradului, cari au terminat cu succes cel puțin 4 clase gimnaziale, civile sau reale.

Rugărilor spre acest scop vor trebui trimise direct Consistorului de aici și au să fie ajustate cu următoarele documente:

1. Estras de botez;
2. Testimoniu despre studiul prestat;

3. Certificat oficios dela antistia comunală și vidimat de oficiul parohial concernent, despre starea materială a recurentului și respective a părinților lui. Certificatul să fie compus în termeni concreți, cuprinzând precizarea de aproape a stării materiale. Certificatele lipsite de această recerintă nu se vor lua în considerare.

Actele de sub Nr. 1 și 2 pot să fie și numai copii, dar autenticate la oficiul protopopesc, iar certificatul despre starea materială are să fie original.

Elevii preparandiali, cari au deja beneficiu în alumneul diecezan, încă au să trimită aici în acelaș termen, copie de pe testimoniu de curs, iar în original certificatul despre starea materială, redactat conform indicațiilor din punctul 3 de mai sus.

Arad, 21 iulie (3 august) 1914.

*Consistorul român ortodox
din Arad.*

CRONICA.

În internatul școlii românești din Brașov se primesc elevi înscriși în clasele gimnaziale, reale și comerciale. Taxa anuală e 700 cor. Prospect și Informațiuni se pot cere dela direcțiunea internatului Brașov, str. Prundului (Porond utca 39).

Poșta administrației.

F. B. Gratuit nu se mai publică concurse decât cu încuviințarea Ven. Consistor din Arad, pentru fiecare caz în special.

Concurs.

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci-cantorale, dela școala elem. gr. or. rom. din Bodești (Bogyafaiva) protopresb. Halmagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. În salar fund. din casadele cult. dela comunele Bodești 298 cor. 64 fil., dela Mermești 149 cor. 36 fil.
2. Lemne pentru încălzit dela Bodești 64 cor. dela Mermești 40 cor.
3. Venite cantorale: dela Bodești 40 cor. dela Mermești 20 cor.
4. Uzufuctul unui pământ evaluat la 10 cor. venit curat de după care dările publice va avea să le solvească învățătorul.
5. Spese pentru conferințele învăț. 20 cor.
6. Pentru scripturistică 10 cor.
7. De locuință învățătorescă se va îngriji comuna bis. închiriind o casă acomodată pe speșele sale.
8. Salariul învățătoresc: întregit conf. art. XXVII: 1907 cu ajutor de stat, deci se consideră de asigurat și conform art. XVI: 1913.

Alegândul învățător va fi dator să provadă cantoratul în și afară de biserică și să catehizeze elevii școlii sale — conducându-i regulat la biserică — fără alta remunerație.

Reflectanții sunt poftiți să-și susțină la termenul indicat recursurile lor adresate comitetului par. din Bodești pe calea oficiului protopresb. din Halmagiu (Nagyhalmagy), ajustându-le cu următoarele documente originale: a) Estras de botez din matricula bis. și resp. civilă, b) diploma de învăț., c) atestat de apartinență, d) atestat despre depunerea jurământului oficios, e) atestat de serviciu, f) declarație priv. la serviciul militar.

Este de dorit ca reflectanții să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică din Bodești spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Comitetul paroh. din Bodești-Mermești.

În conțelegere cu *Cornel Lazar* ppresbiter insp. școl. 1—3

În temeiul dispozițiunii Ven. Consistor eparhial gr. ort. rom. din Arad dtto 30 maiu (12 iunie) 1914 Nr. 3095/914 pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. din Beregsău devenită vacantă prin moartea părintelui *George Bugariu* se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreună cu aceasta parohie sunt:

1. Una sesie pământ arător.
2. Un intravilan de 800□ și un estravilan de 1200□.
3. Stola și birul legal.
4. Eventuala întregire a dotației preoțești din vistișeria statului.

De locuință se va îngriji preotul ales, care va suportă și dările după beneficiul său, va îngriji de trebuințele sufletești ale credincioșilor din parohia sa, va catehiză la ambele școli confesionale fără altă remunerație dela comuna bis., iar la serviciul divin se va părandă săptămânal cu parohul celeilalte parohii.

Dela reflectanți se recere cvalificațiune de clasa I. primă.

Recursurile ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din Beregsău sunt a se trimite în termenul legal P. O. Oficiu protopresbiterial gr. ort. rom. în Timișoara (Temesvár-Gyárváros) iară recurenții vor avea să se prezenteze cu observarea ș-ului 33 din Regulamentul pentru parohii în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sfta biserică din Beregsău pentru a-și arăta dexteritatea rituală și omiletică.

Dat din ședința comitetului parohial gr. ort. rom. din Beregsău ținută la 6/19 iulie 1914.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. protopresbiterial. 1—3

Pentru îndeplinirea postului al treilea de învățător ori învățătoare la școala conf. gr. ort. rom. din Răchita, protopopiatul Belinț, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. În bani gata 341 coroane.
2. Dela 300 nri case, 12¹/₂ kgr. cucuruz în boambe adecă 37-50 m. metrice, à 12-40 fil metrul, 465 cor.
3. Ce mai lipsește în senzul art. de lege XVI din 1913, se cere dela stat conform specialei înalte rezoluții ministeriale de sub Nr. 1799/1913.
4. Pentru conferință, dacă participă 20 coroane.
5. Pentru scripturisticiă 5 cor.

6. Dela înmormântări, unde e poftit, 1 cor., cu liturgie 2 cor.

7. Pentru locuință și grădină 220 coroane.

De încălzirea sale de învățământ se va îngriji comuna biserică.

Alesul, respective aleasa, trebuie să instrueze școlarii și școlărițele în cântări, în lucru de mână; iar în Dumineci și sârbători să-i conducă la biserică și să-i supravegheze.

Petițiile instruate conform legilor în vigoare, să se trimită în original comitetului parohial din Răchita, pe calea oficiului protopopesc gr. ort. rom. din Belinț (Belenceze, Temes-megye), în termenul concursual; iar reflectanții, respective reflectantele, sunt poftiți a se prezenta într'o Duminecă s'au într'o sârbătoare în sf. biserică din Răchita (Rekketyő) spre a-și arăta dexteritatea în cântare și în tipic.

Cei sau cele cari sunt de mai mulți ani în funcție au să producă și atestat de serviciu și conduită dela protopopul concernent. Cel asentat pe timpul cât face stagiul la miliție nu primește salariu.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb*, protopresbiter. 1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de cl. III-a T. Hodos, tractul Belințului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Uzuctul unei sesiuni de 30 jugăre 174□.
2. Casă parohială constătătoare din 2 chilii și bucătărie, apoi grajd pentru vite și grădină de 1 jugăr lângă casă.
3. Birul preoțesc, socotit cu 60 cor.
4. Stolele uzuale în comună.
5. Întregirea dela stat, conform pregătirilor anterioare ale alesului.

Dările publice după acest beneficiu le plătește alesul.

Alesul e dator să catehizeze școlarii rom. gr-ort. fără altă remunerațiune.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și înaintă petițiile instruate conform legilor în vigoare comitetului parohial din T. Hodos, pe calea oficiului protopresbiterial din Belinț, (Belenceze Temes-megye) și în termenul concursual, a se prezenta într'o Duminecă, ori într'o sârbătoare, în sf. biserică din Hodos.

Întrucât sunt deja aplicați, să aștearnă și atestat de funcție și conduită dela respectivul șef tractual.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb*, protopresbiter. 1—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III. Rontărești (Kerekfalva) cu filia Ogiești protopresbiteratul Beiușului se publică concurs cu termen de 30 de zile dela 3/16 august a. c. pe lângă următoarele emolumente:

1. Pământ parohial preoțesc în estensinne de 14 holde catastr. 1717□.
2. Bir preoțesc: o măsură de cucuruz sfârmat dela fiecare familie.
3. Dela fiecare casă câte o zi de lucru cu brațul sau carul, care se poate rescumpără cu 1 cor.
4. Stolele legale.
5. Întregire dela stat (inf.)
6. De locuință — până la zidirea casei parohiale — se va îngriji alesul.

Dările publice după pământul parohial le va suporta comuna bisericească.

Alesul e dator să catehizeze la școala din comună pe lângă condițiunile de remunerațiune stabilite de scaunul școlar respectiv.

Rugările instruite regulamentar se vor înainta oficiului protopopesc concernent în termenul fixat, iar recurenții se vor prezenta în durata concursului la sf. biserică pentru a se recomanda alegătorilor.

Pentru comitet:

Dr. V. Fildan adm. p. p. p.

—□—

1—3

Pe baza ord. Ven. Conzistor eparhial din Oradea mare, Nr. 2175 B. 1914, în urma răposării preotului Alesandru Serban, pentru parohia de cl. III Hotar, protopresbiteratul Peștesului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”, pe lângă următoarele emolumentele.

I. Din Hotar.

1. Casa parohială cu dependențele iei și intravilanul.
2. Pământ parohial în mărime de 16 jughere catastrale, arător și fâneațe.
3. Bir parohial dela fiecare număr de casă o măsură de cucuruz, care se poate rescumpăra cu 2 cor.
4. Drept de pășunat pentru vite.
5. Stolele îndatinate.
6. Intregirea dela stat.

II. Din filia Peatra.

1. O holdă catastrală pământ arător.
2. Dela fiecare număr de casă o măsură de cucuruz care se poate rescumpăra cu 2 cor.
3. Stolele îndatinate.
4. Drept de pășunat.

Doritorii de-a ocupa acest post sunt poftiți să-și înainteze, în termenul regulamentar cererea de concurs, adresată comitetului parohial din Hotar și Peatra, Prea Onor. oficiu protopresbiteral din Mezötelegd, având dânsii cu prealabila autorizare a protopresbiterului concernent, a se prezenta în sfânta biserică din Hotar și Peatra, spre a-și arăta desteritatea în cant, tipic, serviciul divin și oratoric.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Alesandru Munteanu protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Prăjești (Parázs) se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan.

Emolumentele: a) 300 cor. din cassada epitropiei cultuale. b) Venite stolare 10 cor. c) Pământ învățătoresc cu dreptul de pășunat rescumpărat în bani; 160 cor. d) 9-60 Hl. bucate rescumpărate în bani 124-80 cor. e) 60 l. mazere rescumpărată în bani 8-40 cor. f) 16 metri de lemne pentru învățător rescumpărat în bani împreună cu cărașie 80 cor. g) Conferințe 20 cor. Locuință în natură și grădină de legume.

Intregirea salarului dela stat e în curgere.

Reparări mai mici și curățirea la locuința învățătorului, atât pe dinlăuntru cât și pe dinafară, cade în sarcina învățătorului, iar a salei de învățământ în sarcina comunei bisericești.

Alesul va prevedea cantoralul fără alta remunerație.

La recurse sunt a se alătura în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Recursele adresate comitetului parohial din Prăjești, sunt a se înainta oficiului ppbiteral din Buteni, (Körösbökény), având reflectanții a se prezenta în cutare Duminecă ori sârbătoare în sfânta biserică din Prăjești spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Florian Roxin, ppbiter insp. școl.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Selageni (Szelezsény) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumente: 1. În bani 200 cor. 2. 6 Hl. grân 90 cor. 3. 6 Hl. cucuruz 66 cor. 4. 24 m. lemne și pentru sala de inv. 120 cor. 5. 0-6 Hl. fasole 8 cor. 6. Scripturistică 6 cor. 7. Conferință 20 cor. Stolă 20 cor. Intregire se cere dela stat.

La recurse sunt a se alătura în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va prevedea strana fără alta remunerație. Recursele adresate către comitetul parohial din Selageni sunt, a se înainta P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körösbökény), având reflectanții a se prezenta în cutare Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Florian Roxin ppbiter, insp. școlar.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Camna (Kávna) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Școala”.

Emolumente: Din cassada epitropiei parohiale suma de 561 cor., locuință și supraedificate. lemne 15 m. și pentru sala de inv., conf. 20 cor. Intregirea de stat e în curgere.

La recurse sunt a se alătura în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va prevedea strana fără alta remunerație.

Recursele adresate către comitetul parohial din Camna sunt a se înainta P. O. Of. ppbit. din Buteni Körösbökény, având reflectanții a se prezenta în cutare Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Florian Roxin ppbiter, insp. școl.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala conf. gr. ort. română din Suiugd (Szunyogd) protopopiatul Orázii-mari, se escrie concurs cu termen de recurgere 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. Locuință nouă corespunzătoare cu grădină de legumi.
2. Pământ 13 jughere catastrale parte arător, parte fâneaț, prețuit în 200 de cor.

3. In bani gata 200 de cor. solviți în rate trei lunare.

4. Dela 100 numere de case, 100 vici de bucate, ori prețul acelora à 2 cor. de tot 200 de cor.

5. Pentru conferință 20 de cor.

6. Pentru scripturistică 10 cor.

7. Stolele îndatinate.

Alesul va avea să provadă cantoratul fără altă remunerațiune.

Dările publice după pământ cad în sarcina învățătorului:

Ajutorul de stat este asigurat.

Alesul învățător este îndatorat să instrueze elevii în cântările bisericesti, și a-i conduce în Dumineci și sărbători la serviciul divin, fără altă remunerațiune.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și trimite petițiile instruate conform legilor din vigoare, comitetului parohial din Suiugd pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. rom. din Oradea-mare, dela recurenți se poftesc, ca sub durata concursului, să se prezenteze în în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sfânta biserică din loc, pentru a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine: *Andrei Horvath* protopop inspector școlar.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoarești, cantonale dela școala gr. or. rom. din Agris, (Almășegres) se escrie concurs cu termin de alegere de 30 de zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. In bani gata din casada cultuală 800 cor.

2. Salarul conform art. XXVII din 1907 a fost întregit cu 400 cor. ajutor de stat, deci se consideră de asigurat și după gradație și clasă conform art. XVII 1913.

3. Până ce comuna bisericască va pune la dispoziția învățătorului cortel în natură, i-se asigură relutul de cortel de 240 cor. pe an.

4. Pentru conferințe 30 cor.

5. Dela înmormântări simple 1 cor. dela mai pompoase 2 cor. dacă va fi poftit. Curatoratul, încălzitul salei de învățământ și scripturistica le va providea comuna bis. din-al său. Dela reflectanți se pretinde dovedirea capacității de a instrua și conduce cor, pentru serviciu i-se asigură din casada bisericii deocamdată o remunerație anuală de 100 cor. Alegândul este obligat a îngriji de conducerea stranelor de instruarea elevilor în cântarea bisericască și conducerea regulată la s. biserică. Reflectanții sunt datorii a-și subșterne recursele în terminul arătat com. par. din Agris, pe cale of. ppresbiteral din Șiria (Világos) ajustate cu următoarele documente originale: a) estras de botez din matr. bis. eventual și civilă. b) diploma de învățător. c) atestat de apartinență (illetőségi biz.) d) atestat despre eventualul serviciu prestat. e) decla-

rație referitoare la serviciul militar, și substituirea pe speșele alesului în caz de serviciu de un an. Dela recurenți se așteaptă ca sub durata concursului să se prezenteze în s. bis. din Agris, spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Din ședința com. par. ținută în Agris 13/26 Iulie 1914.

Georgiu Papp
preot preș. com. par.

Romul Motorca
paroh not.

—□—

3—3

La librăria diecezană din Arad.

Au apărut și se găsesc de vânzare
Șaizeci și cinci de predici populare
premiat de academia română

de

Arhim. I. Scriban.

à cor. 4. exempl.
plus porto 30 fil.

CARTI BISERICESTI CU LITERE LATINE:

Penticostarul, leg. în piele roșie	14.—
Cazania	14.—
Molitvelnicul	14.—
Triodul cu strajnicul	27.—
Octoichul mare	27.—
Mineile 12 vol. pe 12 luni leg. în piele	186.—
Apostol	11.50
Evangelia, cu litere latine	25.—

De vânzare la:

Librăria Diecezană, Arad.

Librăria Diecezană

Arad, Strada Deák Ferencz N-rul 35

Mare depozit în ornate recvizite bisericesti și anume:

Ornate (odăjdii) în cele mai variate execuțiuni după ritul bisericeii ort. române dela	50—1000 cor.
Potire de aur, argint, bronz aurit, sau argintat dela	36— 200 cor.
Potire de sticlă	10 cor.
Cruți pentru altare, pentru funcțiuni, din tot soiul de metal și lemn dela	4— 100 cor.
Cădelnițe de bronz și argint dela	20— 100 cor.
Candele de argint dela	6— 100 cor.
Disc cu stea de bronz și aur, dela	15— 50 cor.
Litier argint china	130 cor.
Cutie pentru mir și pentru cuminăcătura celor bolnăvi, din argint, cu prețul de	34 cor.
Icoane pictate pe pânză în diferite colori și mărimi, dela	8— 100 cor.
Prăznicare pe lemn ori tinichea	9 cor.
Evanghelie cu litere latine și cirile legată mai simplu dela 24—40 cor., în legătură catifea	100— 130 cor.
Apostol, Octoichul cel mare, Ceaslov, Cazania, Mineile pe 12 luni, Molitvelnic cu litere latine sau cirile și cu toate celelalte necesare bisericilor noastre.	

◆ La dorință servim la moment cu informațiuni și deslușiri mai detaliate. ◆

Serviciu prompt. ≡ Prețuri moderate. ≡ Nr. telefonului 266.